

Azərbaycanlıların soyqırımının 100 illiyi ilə əlaqədar Azərbaycan Ordusunda silsilə tədbirlər keçirilib

1918-ci il azərbaycanlıların soyqırımının 100 illiyi ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamının icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Ordusunda silsilə tədbirlər keçirilib. Əlahiddə Ümumqoşun Ordu, müxtəlif qoşun növləri, birlik, birləşmə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində yerli icra hakimiyyəti orqanları və ictimai qurumların nümayəndələri ilə birgə anım tədbirləri təşkil olunub. Hərbi hissələrdə soyqırımı ilə bağlı şəxsi həvətlə ictimai-siyasi hazırlıq dərsləri, "dəyirmi masa"lar, konfranslar, toplantı və xüsusi məşğələlər keçirilib, kitab, foto və rəsm sərgiləri təşkil olunub, sənədli və bədii filmlər nümayiş etdirilib.

31 Mart ölkəmizin hər yerində Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü kimi qeyd edilir. Bu soyqırımı xalqımızın və dövlətçiliyimizin tarixində baş vermiş faciələrin yad edilməsinin, soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə ehtiramın təzahürüdür. Azərbaycanlıların kütləvi surətdə qırğını, repressiyalara məruz qalması, doğma yurdlarından sürgün edilməsi və didərgin salınması ötən əsrin ən dəhşətli səhifələrindəndir.

Hər il ölkəmizin müxtəlif dövlət qurumlarında olduğu kimi, ordumuzda da 31 mart tarixində bir sıra silsilə tədbirlər keçirilir. Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin təşəbbüsü ilə "N" hərbi hissəsində də 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü ilə bağlı tədbir keçirildi.

Əvvəlcə ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin, 31 mart soyqırımı qurbanlarının və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildi.

Sonra komandanlığın şəxsi heyətə müraciəti oxundu. Müraciətdə erməni faşizminin azərbaycanlılara qarşı törətdiyi mart faciəsinin, xalqımızın taleyinə həkk olunan qanlı salnamə, bütün türk dünyası və bəşəriyyət üçün tarixi ibrət dərsi olduğu vurğulandı.

Mərkəzi Zabitlər Evinin mədəni-bədii iş bölməsinin müdiri Gülxar Məmmədova 31 mart soyqırımı barədə ətraflı məlumat verdi və bildirdi ki, bu faciəyə ümummilli lider Heydər Əliyevin 26 mart 1998-ci il tarixli fərmanından sonra əsl hüquqi qiymət verildi.

Tədbirin sonunda Mərkəzi Zabitlər Evinin yaradıcı heyəti-

nin hazırladığı ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirildi.

* * *

Tarixi yazmağın, yaratmağın yolu yaddaşlardan keçir. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev qeyd edirdi ki, azərbaycanlılara qarşı zaman-zaman törədilən ağır cinayətləri unutmamaq, böyüyən nəsli bədxah qüvvələrin məkrli niyyətlərinə qarşı ayıq-sayıqlıq ruhunda tərbiyə etmək mühüm vəzifədir. Son iki əsrdə ermənilər

şiliklər xalqın qan yaddaşına əbədi iz buraxıb.

Martın 30-da Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü-nə həsr edilən tədbir keçirildi. Əvvəlcə ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin, 31 mart soyqırımı qurbanlarının və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildi.

Tədbiri açıq elan edən muzeyin rəisi ehtiyatda olan polkovnik Əzizəğa Qənizadə soyqırımı ilə bağlı çıxış etdi. O bildirdi ki, 1917-ci ilin sonu - 1918-ci ilin əvvəllərində Bakıda bolşevik-daşnak birləşmələrinin milli qüvvələrə qarşı açıq mübarizəsi yetişməkdə idi. "1917-ci ilin dekabrında Rusiya Xalq Komissarları Sovetinin sədri Lenin tərəfindən Qafqazın Fövqəladə Komissarı təyin olunmuş Stepan Şaumyanın Korqanovun başçılığı etdiyi Hərbi İnqilab Komitəsi ilə birlikdə Tiflisdən Bakıya gəlişi buradakı siyasi vəziyyəti daha da gərginləşdirdi. Bolşevik-daşnak qüvvələrinin birləşdiyi Bakı Sovetinin ixtiyarında Qırmızı Ordu adı altında

siyasi hakimiyyət uğrunda mübarizə aparmaq idi".

Muzey rəisinin sözlərinə görə, Bakıda Azərbaycan milli qüvvələrinin sayca az və zəif silahlanmış olduğunu yaxşı bilən Şaumyan müsəlmanlara "dərslər vermək" üçün milli qırğını başlatdı. "Martın 30-da şəhərin cənub hissəsində erməni əsgərləri səngərlər qazmağa, daşlardan bəndlər ucaltmağa başladılar. Martın 31-də səhər tezdən şəhərin müsəlmanlar yaşayan hissəsinə hücumlara başlanıldı. İnsanların qətlə yetirilməsi və müsəlman məhəllələrinin darmadağın edilməsi planlı surətdə, müştəkkil erməni hərbi hissələri tərəfindən şəhərin hər yerində qabaqcadan müəyyən edilmiş sistem üzrə həyata keçirilirdi. Yaxşı silahlanmış, təlim keçmiş erməni əsgərlər çoxlu miqdarda silahlarla təchiz olunaraq mü-

maxı, Quba, Xaçmaz, Lənkəran, Hacıqabul, Salyan, Zəngəzur, Qarabağ, Naxçıvan və digər ərazilərdə də həyata keçirilirdi. 1918-ci ildə törədilən bu soyqırımı Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti elan edildikdən sonra üzə çıxarılmışdır.

Natiq daha sonra qeyd etdi ki, milli hökumət bu sahədə ciddi iş quraraq daşnakların törətdikləri cinayətlərin araşdırılması məqsədilə 1918-ci il iyulun 15-də Fövqəladə Təhqiqat komissiyası yaratdı. "Bir neçə ay ərzində yaradılmış bu komissiya daşnakların qanlı əməllərinin təhqiqi sahəsində böyük iş gördü. Zərərçəkmiş on minlərlə vətəndaş dindirildi, çoxlu material, maddi dəlil-sübut və fotosənəd toplandı. Ölkəmiz müstəqillik əldə etdikdən sonra bu dəhşətli soyqırımı ilk dəfə doğru-düzgün, siyasi-hüquqi qiymət ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən 1998-ci il martın 26-da imzalanmış "Azərbaycanlıların soyqırımı" haqqında fərmanı ilə verildi. Bu fərman ermənilərin xalqımıza qarşı törətdiyi tarixi cinayət əməllərinin hər-tərəfli şəkildə öyrənilməsi və dünya ictimaiyyətinə tanıtılması üçün geniş imkanlar yaratdı".

Məruzədə bir fakt da vurğulandı ki, Ulu Öndərimizin layiqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev müasir dövrdə azərbaycanlıların dəfələrlə erməni soyqırımına və deportasiyaya məruz qalması ilə bağlı ölkəmizin haqq səsinin dünya dövlətlərinə çatdırılması üçün səylərini əsirgəmir. "Əminik ki, istər sülh, istərsə də hərbi yolu ilə olsun, işğal olunmuş torpaqlarımız azad ediləcək və işğalçı erməni daşnaklarının bədnam tarixi soyqırımı əməlləri bütün dünyada lənətlənəcəkdir".

Sonda sənədli film nümayiş etdirildi.

**Baş leytenant
Məhəmməd NƏSİRLİ,
leytenant
Samir HÜSEYNOV,
"Azərbaycan Ordusu"**

tərəfindən Cənubi Qafqazda azərbaycanlılara qarşı məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilmiş etnik təmizləmə və soyqırımı nəticəsində xalqımız kütləvi qətləmlərə məruz qalıb. Azərbaycan torpaqlarında müşahidə olunan erməni terror aktlarının xronologiyasına nəzər salsaq, 1918-ci və 1992-ci ildə baş verənlər dünya soyqırımları ilə müqayisə ediləcək səviyyədedir. 1918-ci ilin 31 mart soyqırımından 100 il ötməsinə baxmayaraq, bu vəh-

əksəriyyəti ermənilərdən ibarət olan 20 minlik silahlı qüvvə cəmlənmişdi. 1918-ci ilin martında Bakıda siyasi vəziyyət son dərəcə gərgin idi. Bakı Sovetində keçirilən seçkilərdə "Müsavət"ın böyük səs çoxluğu ilə qələbə qazanması bolşevikləri və daşnakları ciddi narahat edirdi. Cənubi Qafqazın ən güclü siyasi partiyasına çevrilən "Müsavət"ın əsas məqsədi Azərbaycanın ərazi muxtariyyətini təmin etmək və

səlmənlərin evlərinə soxulur, üç-dörd günlük çağaları süngüyə keçirirdilər. 1918-ci ilin mart soyqırımı zamanı Bakı şəhərində 11 min nəfərədək azərbaycanlı öldürülmüş, 400 milyon manatlıq daş-qaş və emlak müsadirə olunmuşdu. Ermənilər tərəfindən öldürülən insanların quyulara və odaya atıldığı üçün onların çoxusunun meyitləri tapılmamışdı. Soyqırımı təkcə Bakı şəhərində deyil, Bakı quberniyasının müxtəlif bölgələrində, eləcə də Şa-

Baş redaktor
polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublara şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şorq" hərbi şəhəri

Növbətçi

Lalə HÜSEYNOVA

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirilərək "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəlliflə qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisənziya № 361

Sifariş № 192

Nüsxə 3525